

čp. 90 - Rodný dům Váši Suka

Ivana Olbrachta 90, Kladno

text: Zdeněk Pospíšil, foto: Karel Pazderka

Dnešní budova čp. 90 se v minulosti nacházela za kladenskými hradbami, před rakovnickou branou. V tomto místě stála v období před třicetiletou válkou obecní pastouška, ta však byla během následujících bojů zničena. V roce 1663 byla pastouška postavena znovu, ovšem tentokrát v okolí později vybudované kaple sv. Floriána. Pozemek původní pastoušky zůstal až do poloviny 18. století nezastavěn. Poté byl zakoupen Janem Bastlem, který zde zbudoval nové stavení.

V následujícím století změnilo stavení několikrát majitele a roku 1834 přešel dům do vlastnictví Jana Suka s manželkou Marií. Jan Suk o dekádu později v pouhých třiceti letech zemřel a vlastnické právo následně přešlo na obuvníka Jana Pátka, za kterého se rok po ovdovění znovu provdala Marie Suková.

Mapa stabilního katastru z roku 1840 uvádí, že na tehdejší parcele č. 106 stály dva samostatné objekty. Podle nich byla později parcela dále rozdělena a označena čísly 106/a a 106/b. Různé bylo i číslování domů, tedy čp. 90 a čp. 90a. Dnešní dům čp. 90 vychází ze stavby původně označené jako čp. 90a. Tehdejší stavba čp. 90 byla roku 1870 stavebně oddělena a nově byla označena jako čp. 772. Poté přešel tento dům do vlastnictví koláře Josefa Suka, syna Jana a Marie Sukových. Čp. 90a zůstalo i nadále v majetku Jana Pátka.

V domě čp. 90 vykonával řeznickou živnost Jan Suk, druhý syn Josefa a Marie Sukových. V roce 1871 se s Annou Pátkovou, dcerou Jana a Marie Pátkových, oženil František Šindelář, řezník, který od téhož roku provozoval řeznickou živnost v domě čp. 201. Lze předpokládat, že Františku

GPS SOUŘADNICE

50.1461475N

14.1023186E

- V domě se narodil Václav Suk, později dirigent moskevského Velkého divadla. Jeho původ připomíná pamětní deska umístěná na domě.

Šindelářovi pomohl se zahájením živnosti jeho tchán Jan Pátek. Nejspíš také existovala dohoda, podle které František Šindelář převzal v domě čp.90 řeznickou živnost po svém nevlastním švagrovi Janu Sukovi. To se stalo v roce 1898, kdy se František Šindelář s chotí zároveň stali majiteli domu.

Budova byla následně Františkem Šindelářem zbořena a na parcele byla naplánována stavba jiného jednopatrového domu. V červnu 1898 bylo vydáno stavební povolení, avšak ještě během prací bylo rozhodnuto o dostavbě dalšího patra. K povolení rozšířené stavby došlo v listopadu téhož roku. Obývání hotového domu bylo povoleno v srpnu 1899. Tehdejší dispozice zahrnovala 14 obytných místností a 4 obchody.

Historie původní budovy (čp. 90a) i budovy současné (čp. 90) je živnostensky pestrá – dle matričních podkladů zde již od 20. let 19. století lze doložit živnost koláře Josefa Hanuše. Díky knihám o živnostenské dani dostupných od roku 1865 víme také o řeznické živnosti Jana Suka existující v letech 1865–1898. K roku 1865 zde lze dohledat i kolářství Josefa Suka, nicméně už v roce 1870 je tato živnost lokalizována v nové stavbě čp. 772.

Jak bylo řečeno výše, po Janu Sukovi zde řeznickou činnost převzal František Šindelář. Živnost zde pokračovala i s jeho synem Václavem, který ji po otci převzal v roce 1918. V průběhu dvacátých let však bylo řeznictví uzavřeno.

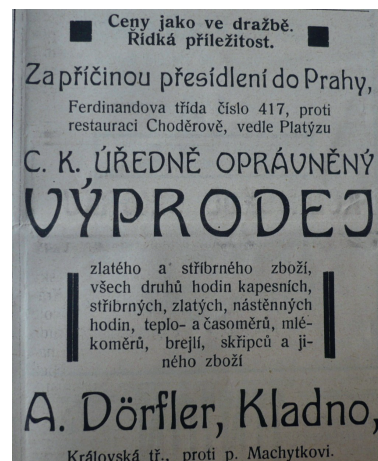
Další živnostenská činnost je v tomto domě spojena s osobou Antonína Dörflera, který v roce 1899 provozoval optiku a hodinářství a v následujícím roce navíc přidal prodej šicích strojů. Antonín Dörfler zde působil až do roku 1908, kdy živnost převzal Josef Vlasák. Ten obchod dále rozšířil o prodej zlatého a stříbrného zboží a s obchodem skončil po roce 1945.

S budovou je spojena také historie první kladenské knihtiskárny. Tu si zde ve druhé polovině devadesátých let 19. století otevřel Josef Šolc. Samotná tiskárna byla sice umístěna v sousedním domě čp. 91, obě budovy však byly spojeny dvorem.

V letech 1918–1934 byla v domě provozována živnost Pavlína Volfové, která zde prodávala cukrovinky. Po druhé světové válce na tento obchod navázal s prodejem cukrovinek firmy Ruppá Ladislav Votava, od kterého ji po roce 1948 převzal Pramen, n. p.

V letech 1916–1932 zde působila i modistka Marie Hájková. V její činnosti dále pokračovala Františka Hlávková, která skončila po roce 1945.

Mezi další živnostníky lze mimo jiných jmenovat Jana Jodase, obchod s galanterií a módním zbožím, optickou živnost Františka Sojky, dámské krejčovství Marie Jirotkové a obuvnictví Antonína Sadila.

▲ Oznámení o ukončení živnosti Antonína Dörflera z roku 1908.

◀ Kresba domu čp. 90, podoba před rokem 1899, před stavbou stávajícího domu. Autor kresby neuveden.

▼ Detail pohlednice vydané Josefem Šolcem a poslané v roce 1901.

▲ Pohlednice vydaná Josefem Šolcem a poslaná v roce 1902.

Téměř čtvrt století zde provozoval advokátní praxi JUDr. Julius Fränkl, který v roce 1943 zahynul v koncentračním táboře v Osvětimi.

Ve druhé polovině dvacátého století v budově sídlila Moděva, dámské zakázkové krejčovství, a dále také Igra, lidové družstvo pro výrobu hraček. Igra zde měla malou sběrnou oprav poškozených hraček, kterou po roce 1990 předala Jednotě, spotřebnímu družstvu v Kladně.

Od roku 1989 se na této adrese vystřídalo přes dvacet různých firem. V současné době zde působí pět společností, z nichž nejvýraznější je prodejna společnosti GrandVision CZ s.r.o., která zde již od roku 2008 provozuje velkou prodejnu brýlí GrandOptical.

Výraznou osobností spojenou s domem čp. 90 je Václav Suk, syn Jana a Anny Sukových, který se narodil 16. listopadu 1861. Po absolvování Pražské konzervatoře odešel po roce 1880 do carského Ruska. Působil v Charkově a v Moskvě, mezi lety 1906–1933 byl dirigentem moskevského Velkého divadla. V roce 1925 byl jmenován Národním umělcem Sovětského svazu. Václav Suk zemřel v Moskvě dne 12. ledna 1933, jeho osobnost na domě čp. 90 připomíná pamětní deska.

▲ Rok 1977 - detailní pohled na dům čp. 90. Vlevo je vidět Stará ulice a vpravo tehdejší ulice Čs. armády, dnes T. G. Masaryka.

◀ Pohlednice vydaná kladenským knihkupcem Karlem Stejskalem, poslaná v roce 1909.

Detail obsazení domu v roce 1951:

- Pramen, n. p. prodej cukrovinek – 1 prodejní místnost 20 m² a 1 místnost skladu 14 m²
- Veselý Jaroslav, hodinář – 1 prodejní místnost 20 m² a 1 místnost skladu 14 m²
- Krupička Gustav, obchod obuví – 1 prodejní místnost 19 m²
- Hlávková Františka, modistka – 1 prodejní místnost 16 m²
- V domě byly dále 4 byty:
- Šindelářová Marie – byt 2+1 – obývají 2 osoby
- Beerová – byt 1+1 – obývají 2 osoby
- Kácl Antonín – byt 2+1 – obývají 3 osoby
- Stejskal – byt 2+1 – obývají 3 osoby

Prameny k domu jsou tyto:

- Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Kladno - fond Archiv města Kladna (nezpracovaný fond)
- Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Kladno - strojopis Josef Švejda: Místopis královského horního města Kladna
- Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Kladno - fond Berní správa Kladno (nezpracovaný fond)
- Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Kladno - fond Okresní úřad Kladno I. (nezpracovaný fond)
- <https://www.rzp.cz> - portál živnostenského podnikání

Prameny k fotografiím:

1. Kladenská záře - 17.1.1963 - č. 3
2. Středočeský živnostník - 15.3.1908 - č. 4
3. Detail pohlednice - sbírka Zdeňka Pospíšila
4. 4 Pohlednice - sbírka Zdeňka Pospíšila
5. Pohlednice - sbírka Zdeňka Pospíšila
6. Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů v Praze - 1977 (dnes NPÚ)

